

El déu no abandona Antoni

Possiblement un dels millors poetes en català vius. I segurament un dels més discrets i humils, fet que evidencia com el temps posa a cadascú al seu lloc. Antoni Ferrer (l'Alcúdia de Crespins, 1943) veu publicada en un sòlid i elegant volum tota la seua poesia.

Contràriament a l'Antoni Kavafià, el déu, el *daimon* poètic no sols no ha abandonat Antoni Ferrer sinó que l'habita encara amb més força, si cal. El fet de reunir gairebé tota la poesia de 1979 ençà (llevat d'un recentíssim volum: *La dansa de les hores*) d'un dels millors poetes en català vius esdevé un dels fenòmens editorials de la temporada, fet gojós que hem d'agrair a Edicions de la Guerra. Aquest volum, doncs, amb l'elegància que caracteritza les produccions d'aquest segell, recupera i posa a l'abast del públic lector els següents llibres, molts d'ells absolutament introbables, àdhuc en les llibreries de vell i d'altres fossars de la memòria: *Fragments con figuras para vaso minoico* (1978), *Partitura laberint* (1984), *Cançó de bressol per a ajudar a benmorir galàxies* (1986), *Bagatel·les* (1990), *Cant Espiritual* (1992), *Pietà* (1993), *Cant temporal* (2000), junt amb d'altres *Poemes dispersos* i *Poemes nous*. Diverses són les fonts i una única l'aigua en la poesia d'Antoni Ferrer. Si d'una banda la profunda formació teològica, bíblica i clàssica del poeta, inspiren el sòl cultural de la seua obra, és en aquest fèrtil i inexhaurit sòl on creix esponerós el vers en contacte amb la realitat actual, en una àgil i intensa transposició de la tangibilitat antiga a la realitat actual, tot ressaltant la vigència de la persona per damunt del temps i les circumstàncies. I dir persona és destacar l'humanisme, la profunda convicció en la persona com a centre i metàfora del món. Altrament, aquest

poesia –amb totes les variacions que hom vulga considerar-hi– ha navegat independentment dels corrents contemporanis, de les parades mediàtiques als patis del temples i dels mercaders de la celebritat. Ha estat un triomf silenciós: i no un triomf de la persona, ja que *il Poverello* no s'hi disgustaria en trobar-lo, per humil i savi, sinó un èxit de l'obra. Una obra que és tan culta com elegant, tan intensa com sòlida, i mostra gran diversitat de registres i formes, ensems que excel·leix notablement en contingut i en continent. No apta per a pusil·lànimes ni parnassians defallits: ans punyent i cercadora de justícia, és molt d'aquest món i cerca en l'altre allò que d'aquest té. Com a exemple, *Pietà* ja justificaria per si sola la presència d'Antoni Ferrer en el primer rengle dels autors de la nostra literatura. I tanmateix n'hi ha més, molt més. Sense escarafalls, com els pacients artesans o agricultors antics, resta a l'aguait de la collita o del fruit aciençat de qui se sap posseïdor de les eines i de la raó en la paraula: no hi ha pressa, que el temps ha fet brollar l'aiguaneix més poderós. M'agradaria evocar, i que se'm permeta ací la pinzellada de l'individu, l'altíssima categoria humana d'Antoni Ferrer, «no lluny del Túria», com la figura d'un remot i alhora proper colon romà, poderosament abraonat sobre el forcat en un solc infinit i enèrgic, intens i fecund: un solc que mamprèn amb «Joan 1:1» i clou just sota els nostres peus i en els nostres dies. En l'entremig, tot un món.

Alexandre Navarro

Elogi de l' instant

Amb *Jocs de llum*, Premi Alfons el Magnànim València de Poesia 2006, Lola Andrés presenta un bell llibre. Commou la vocació de la poeta, escoltar, parar atenció, per percebre la dèbil línia que separa l' instant de plenitud del no-res. Després, impossible romandre incòlume.

JOCS DE LLUM

LOLA ANDRÉS

*PREMI «ALFONS EL MAGNÀNIM VALÈNCIA
DE POESIA», 2006*

COL·LECCIÓ «BROMERA POESIA», 71

88 PÀGINES

EDICIONS BROMERA, ALZIRA, 2006

La pervivència de l'instant demana la seua realització plena, la seua mort, «quan el costum dels dies/ va directe a la terra/ com l'aigua, i la perfora,/ i, així i tot, percebem/ el seu rastre continu». La vida naix amb el nou dia; com més llum, més vida. L'instant serà la unitat vital; abans de produir-se, «aleteig/ per alenar encara les paraules», i després, «la mort desfigurada». Hi ha una metafísica de la llum que recorda Vicente Gaos, una capacitat subtil del tacte que remet a Juan Gil Albert, la vida contada des de dins, com Guillén.

«Recordaria sempre», «recordaria encara», si l'instant de ser no la reclamara, «Ara despunta l'alba,/ i estic viva»; naix el dia, «Moment en què el miracle/ es dóna», tot sembla possible, no cal ajornar les conseqüències de la llum, «infinita bondat», «absoluta innocència». Llum que en el cos de l'escriptora se solidifica; ella és, dins de la llum, arena, pols, temps. El paisatge és la fessomia del destí; per això pot mirar-se'l amb els ulls de la culpa.

Amb la vesprada, la llum implosiona i ve la nit, «el món ha de trencar-se», se suportarà «un penós infern» perquè «Res/ no ha d'acomplir-se». De tot sembla responsable aquella «llum febrosenca», perquè «tu demanes la vida/ més enllà de la vida./ I el teu prec va apagant-se/ com un ressó feblíssim».

La nit porta els dubtes, «hores negres», «boscos/ intransitables», «llum morta». Quina vida pot haver-hi dins «un arquer de pedra» o un «cuc de vidre»? En la incertesa de la nit, només «un miracle de carn viva», a penes el cos alberga la llum del dia, «Perquè jo sóc el pànic,/ la fúria, el tir que encerta. I amb això/ no comptava, ferir-me a poc a poc,/ anar matant-me».

Llum, sinònim de vida; jocs de llum, moments de llum, moments de vida. *Jocs*, advertisc, sense dimensió lúdica, sinó profundament existencial.

La segona part del llibre, «Llocs de llum», autònoma alhora que subsidiària de la primera, descriu, com a geografia descriptiva, les actualitzacions de la vida: «Jo no podré esperar, assaborir el tacte/ del temps tan ple de signes: esperar/ com la terra/ prepara el ritme ocios de la natura». El temps, «la llum desesperada». L'eternitat, «ànsia púber», «nova eterna». Llum/aire, dialèctica de contraris, «només un instant, tot és un càntic». Les escenes capitals les representen els actors secundaris, «Com atrapa la vida instants tan perifèrics?» Amants, «bassals/ de llum els cossos», bella imatge, «Passeges per la cambra/ com una ombra en flames».

«Llum, més llum», com Goethe.

Miquel Martínez

Un buit ple de memòria

Vicent Penya Calatayud (Rafelbunyol, 1961) és autor de diversos poemaris i llibres de narrativa, a més de coordinador de les edicions de *L'Aljama*. Guardonat amb notables premis literaris, destaca pels llibres de poemes *Sense un punt de record* (1998) i *El joc* (2002). Amb *El buit* va guanyar el premi Josep Maria Ribelles.

EL BUIT

VICENT PENYA

PREMI «JOSEP MARIA RIBELLES», 2005

COL·LECCIÓ «POESIA», 52

56 PÀGINES

BROSQUIL EDICIONS, VALÈNCIA, 2006

Una advertència: amb *El buit* ens trobem amb l'escriptura d'un poeta madur que fins i tot ha encadenat llibres i temàtiques fins a assolir un univers que dignifica la memòria i la restauració de l'àmbit familiar. L'autor de Rafelbunyol ja havia estrenat amb *El joc* la penetració en un món sensorial de recuperació d'un temps instal·lat en el record. Llavors, no es tractava «d'omplir el temps», ans al contrari, és tractava d'obrir la fecunda sima de l'oblit per fer veure com de fructífera s'esdevenia. Sembla un aforisme de Mario Benedetti el fet que l'oblit estiga ple de memòria –i ho és, tot i que en forma de vers–, i per això el llenguatge de Vicent Penya comença tot just on s'estableix contacte amb la consciència de la paraula: abans de les paraules no hi ha res, no hi ha record. Potser per això, en *Sense un punt de record* ja constatava que per tal de salvar-se de l'agressiva realitat del present calia mirar cap a les rialles d'un món encara no contaminat, un univers innocent.

El buit no escapa a eixa fidelitat «a les idees, a la llengua i al seu univers personal i familiar» que proclama l'editor Manel Alonso i que concentra el seu llenguatge en un vòrtex d'eugenèsia familiar que es perpetua en un mantell protector d'autoprotecció. «Crea des del niu», afirma Alonso, però no per abandonar la implicació amb la societat; la seua és una memòria solidària, com si a la proposta intrahistòrica unamuniana li hagueren bescanviat la filosofia i la psicologia per la sociologia i l'antropologia. Clar que també caldria afegir-hi una certa aproximació més aviat casolana al *compromís* sartrià i, per tant, a una militància que va més enllà de l'evocació emotiva i s'endinsa en vindicacions de marcat caire social. De la mateixa manera ho sap veure Alonso en el pròleg que precedeix *El buit* quan assegura que «la seua poesia ens parla del territori, el paisatge quotidià de la seua comarca, de la memòria individual i col·lectiva del goig de viure i del buit terrible que ens deixa la mort, de la sensualitat, dels petits i grans plaers de l'amor i el sexe».

Pou d'absència

Els poemes de Vicent Peña es pouen d'un buit farcit de records: l'avi –amb el qual dialoga a partir del poema «Llavor»–, l'escola i àmbit social, com si es tractara «d'espolsar la foto» d'un ser estimat, d'un

temps i d'un espai retrobats com la veta aurífera, corrompuda de «certesa i dubtes», que marca la formació empàtica i cognitiva dels humans. No sols estem fets d'irrebatibles teoremes i sil·logismes apresos amb monotonia machadiana –com en «Disciplina»–, sinó també del cor i d'inevitables boques que se cerquen i enceten la lúbrica tertúlia de les salives i els humors corporals, i també de la geografia d'un país que li ha donat l'idioma per poder descriure'l. En aquest darrer apartat, Peníscola, Alcoi, València –de records amenaçats– i la desolació per la mort de l'avi són elements que l'esperonen cap a la pàgina en blanc: «Davant de tanta barbàrie / no puc més que escriure», anuncia Vicent Peña, però amb la sinceritat de qui sap que potser aquest intent no el salve de la «barbàrie» i es veu obligat a demanar la intervenció d'allò més proper al seu cau familiar, d'allò que l'ha envoltat, d'allò que formarà una crisàlide protectora davant l'adversitat. La poesia de Vicent Peña continua creixent mentre encadena poemaris i es dessagna en una marea de paraules que lluiten amb una deriva tan incerta com la vida i com els remeis que proposa el poeta. Els poemes de Peña surten del convenciment que del fons del pou de la vida només en brollen dubtes, i amb això hem d'anar tirant, fent camí, escrivint per constar el perfil esperançat del naufragi.

Pasqual Mas

Viure és no desistir

Poeta de pregona arrel existencialista, la prematura mort de Manel García Grau, en plena maduresa humana i literària, compta amb el testimoniatge excepcional d'aquest darrer poemari publicat, *Constants vitals*, guardonat amb el Ciutat de València l'any 2005.

No és fàcil, ni pretén ser-ho, establir una definició de la poesia de Manel García Grau. No és fàcil, ni vol ser-ho, no ha de ser-ho, perquè un escriptor que cessa sobtadament el cant en el punt àlgid de la seua creació, quan més plenament l'oracle infinit amb què els escriptors pretenem acostar-nos i interpretar el món parlava a través d'ell, crea un buit respectuós al seu voltant, un buit ple de respecte i de misteri. Sense presses ni afanys, sense voluntat de classificacions ni alfarrassades, podem acostar-nos a allò que el poeta de Benicarló ens ha permès com a testimoni excepcional i definitori de la seua maduresa: *Constants vitals*. No parlarem de la seua producció, dels seus guardons anterior: la seua fama el precedeix i fóra sobrer, uns llo-rers innecessaris davant la contundència, la força, l'admirable vitalitat dels seus versos ací presents.

CONSTANTS VITALS

MANEL GARCÍA GRAU

PREMI DE POESIA «CIUTAT DE VALÈNCIA»

COL·LECCIÓ «BROMERA POESIA», 70

85 PÀGINES

EDICIONS BROMERA, ALZIRA, 2005

Aquesta obra apareix dividida en dues parts: «Les gleves i les petjades» i «L'esguard i l'escorça», tots dos títols que entrelluquen amb força el seu contingut. La primera part se'ns presenta a tall de confessió personal, com una barreja de testimoni i d'autoretrat de mirada penetrant, de mirada que arriba més que no pas a despullar el retratat, a despullar l'espectador. Sobta la cruesa i la netedat de les proposicions vitals i filosòfiques del poeta. Especialment, el primer poema, autèntic pòrtic del llibre, «Busqueu-me aquí», com també el titulat «Nuesa», cisellen més que no relaten la posició de l'autor davant la transcendència de la vida i l'escriptura. Al seu torn, «La taula» transmet tota l'emoció –i quina emoció no traspua cada vers, gairebé èpica, d'epicitat primigènica– que sent Garcia i Grau davant la terra i tot el que la terra té de tradició, d'arrelament, d'identificació i de taula de salvació enmig d'un món com el nostre. Més enllà, àdhuc podem concebre aquest petri poema com un autèntic sistema existencial de relació de l'home amb el seu voltant, amb el seu medi vital. Altres poemes, com «L'escrivà assegut» o «La clau mestra», destil·len l'ofici i la sinceritat, despullada de tot artifici negligent o desnerit, alhora que palesen

la força (amb regust del psalmista bíblic en la primera composició) amb què Garcia i Grau sabia empremtar la seua paraula.

En la segona part, destaquem «Freelance», un agut fresc del nostre temps a semblança de l'esgarriós «Hotel internacional Ram Al·lah». En «Les llars habitades» evoca el propi passat, les persones que han fet possible la seua existència; pot semblar anecdòtic, però esdevé un fenomen universalitzador, la recerca i la troballa de referents pròxims i allunyats alhora en la nostra família, com també ens en parla en «Terra d'Àloe».

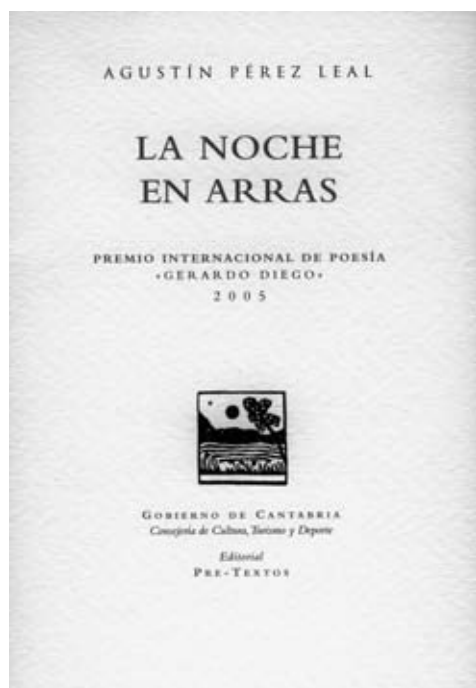
Amb aquest llibre, Manel Garcia i Grau anuncia la seua voluntat de no desistir en la ferma voluntat de crear i creure en la paraula. I ho aconsegueix, tot i que en llegir el poeta, resulta inevitable evocar amb melangia la persona entranyable, el plàcid somriure, aquell homenot jovial, aquell «home que neda, tot nu,/ enmig de les mares».

Alexandre Navarro

La vida atenuada

Esperarlo todo del atardecer. Aprender de la naturaleza, que convive con el declinar de la luz. *La noche en arras* es la canción del consuelo, de la pasión tolerada. De una eternidad fiada a los objetos. Consigue Agustín Pérez Leal, Premio Internacional de Poesía «Gerardo Diego» 2005, un tono, donde la existencia, que no se retiene, cante.

LA NOCHE EN ARRAS

AGUSTÍN PÉREZ LEAL

COL·LECCIÓ «POESIA»

PREMIO INTERNACIONAL DE POESÍA
«GERARDO DIEGO» 2005

41 PÁGINES

EDITORIAL PRE-TEXTOS, VALÈNCIA, 2006

Si un poeta se distingue de otro es porque no hay dos que traten de una misma forma eso que deja de ser, tiempo o vida que huye. Mejor lo dice Rilke, «Y estas cosas que viven de su propio/ declinar comprenden que tú las celebras; percederas,/ nos confían su salvación, a nosotros, los más percederos». ¿Qué más puede exponer el poeta, sino su existencia, para ser transcurrido? «Huecos vacíos», admite Agustín Pérez Leal, en epicéntrico sintagma. Que la vida pase a través de él, no para retenerla, sino para ser eso que lo transita, viento, pájaro, canto. La palabra funda la realidad, «Ya/ no sé/ si este brillo que veo/ es de sol que remonta/ o es de palabra». Busca el poeta un equilibrio a los excesos del sentir, un centro; «en el centro callado de la tarde», «Rosa del centro», «Si casi siempre intento la medida,/ la palabra en su fiel y la plomada/ quieta

en su descender». Es el itinerario que nombra con *soledad-fiesta-cuidado*. A cada esquina de la felicidad, la muerte presentida, «Puedo morir aquí». Como esa humedad que te sorprende en el anochecer de los campos, tras las promesas vulnerables de un día soleado. «Sabe el árbol dar flor/ y esforzarse en el jugo./ También sabe morir». Por un exceso de gozo, tras confesar soles y voces agostadas de niños en la alberca, «Quiero morir ahogado en ella un día». Morir, tan parecido al vivir, «brevemente dormir», «El mundo quieto», «Sólo un murmullo». Y si la vida sigue, esta inercia de acometer los actos, es porque «Anda el sol demorándose/ por las ramas penúltimas/ como si el viento// de la hora olvidase/ su deber de cerrar/ todas las puertas».

Si ya existe una fe, la oración y el canto, el poeta había de elegir un ámbito, el paisaje. Y ha preferido que las cosas discurren en el campo, con una geografía de huerto y cosechas, un protagonismo de abonos y pájaros, una textura elemental de esparto. ¿Y cuándo? «Llega el aterdecer, la maga hora». Todo se confía a la noche, «La noche/ vela por ti y por mi, que en el sendero/ otra vez somos niños, todo ayer».

Conmueve la facilidad con que los objetos, esos convecinos nuestros, resta-

ñan «sus llagas», en el lavadero, «Como en aquella vieja/ piscina de la prueba, entran aquí/ las camisas grasientas,/ los turbios pantalones manoseados,/ las sábanas cansadas, los pañales,/ y emergen luego sólidos de luz,/ ingravidos al sol, resucitados».

Quizá, en la alteridad, busque el poeta, más que redención, prolongar el aliento de la vida, «En esta luz helada de la aurora,/ en esta vieja soledad/ busco papel y pluma; busco el reclinatorio/ y, a fin que nada sea mío,/ me visto con la ropa de otro hombre».

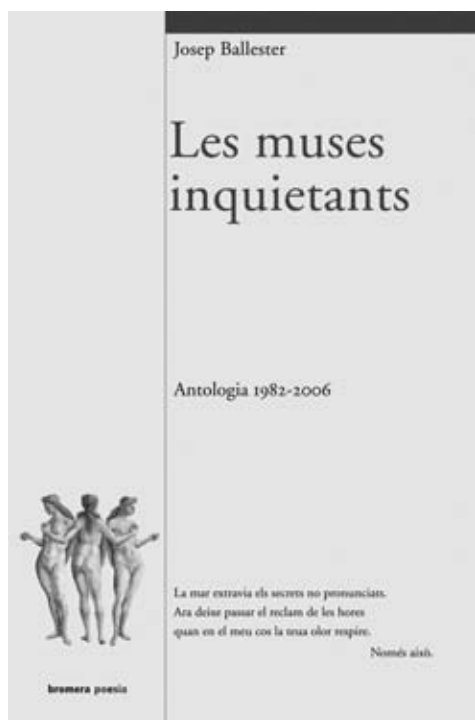
¿Refugio la casa? «Bendigo el tiempo que la arruinará».

Miquel Martínez

Una vida vestida de literatura

Ens trobem una antologia que revisa els més de vint anys de producció poètica de Josep Ballester:

LES MUSES INQUIETANTS

JOSEP BALLESTER

COL·LECCIÓ «POESIA», 6

132 PÀGINES

EDICIONS BROMERA, ALZIRA, 2006

M'agrada pensar que l'obra de Josep Ballester és una literatura referencial: tota la seua escriptura està farcida de referències: unes són literàries (o culturals, en un sentit més ampli): multitud de citacions i de referències: des de citacions de Bruce S. a títols com *Una temporada a l'infern*, o la utilització de personatges referencials de diferents cultures; i les altres són vitals: «Avui he fet quaranta anys / que es diu ben prompte / i m'han regalat una ploma Montblanc-Meisterstuck...» Però sempre solen ser ben concretes.

El que més m'ha cridat l'atenció, una vegada vista l'evolució amb una mica de perspectiva, és que en els primers llibres, les referències culturals creen una capa que gairebé amaga la vida que hi batega a sota, que ens provoca, de vegades, el dubte de si allò que ens conta són sentiments propis o provocats literàriament (i no he dit que, literàriament, siga millor una opció que l'altra: totes dues són vàlides), però sí que feia la impressió, algunes vegades, que l'autor s'amagava darrere d'altres autors, com en un joc d'espills o de cuirasses. Des de la meua perspectiva, quan aprofita la referencialitat literària com un joc d'espills, és ben interessant, mentre

que algunes vegades tens la impressió que, amb tanta cuirassa, impedeix que el lector entre al poema. I jo, com a lector de l'obra de Ballester des de fa molts anys, m'havia mogut en aquesta ambivalència, excepte en el darrer llibre. Tanmateix, he de reconèixer que, en aquesta antologia, els poemes estan molt ben seleccionats i els situaria a la banda dels espills.

També, en mirar amb perspectiva, veig un procés en el qual els jocs literaris –els espills i les cuirasses– són cada vegada més primis i la vida –també les referències vitals concretes– prenen cada vegada més força i potència fins a desembocar al seu últim llibre, *L'odi*, on sense abandonar les referencialitats culturals, trobem una vida –i una mort– que no s'amaga al darrere, sinó que s'hi entrecreu. Però el canvi no és tan sobtat com sembla, sinó que es podia veure evolucionar llibre a llibre. Tanmateix, pareix que la voràgine consumista actual no ens permet pair amb temps i distància les coses i, per desgràcia, provoca que un llibre publicat fa vint anys siga pura prehistòria.

Per fortuna, hi ha algun mètode pal·liatiu –que no curatiu– per a la desmemòria cultural, com ara, per exemple, aquesta antologia que ens trobem entre mans, que ens permet seguir la línia d'escriptura d'un autor que no és, de cap manera, només el seu últim llibre.

Les muses inquietants és, efectivament, una antologia, encara que no del tot convencional: comença amb un pròleg breu de Jordi Virallonga, més propi d'un

llibre de poemes que d'una antologia, on només m'ha interessat la idea que Ballester no és un poeta romàntic –aquest postromanticisme etern i rosa i consumista en el qual sembla que vivim– i possiblement és cert i molt destacable. I que això el fa un poeta descarnat en els seus últims llibres.

Després segueix la tria de poemes que a mi se m'ha fet breu. Molt bona la selecció de poemes, encara que trobe a faltar-ne algun. També té gràcia que hi pose, a més de l'editorial i data de publicació de cada llibre, el temps de l'escriptura, amb la voluntat, crec, de marcar l'evolució.

Hi ha, també, un únic poema inèdit que, alhora, és un poema de circumstàncies: dedicat a M. Garcia Grau, company generacional, que ha mort de càncer. Les circumstàncies personals –la malaltia, la proximitat de la mort– s'ajunten tràgicament a la literatura. És cert que hi trobem a faltar algun poema inèdit més, però també és cert que aquest únic condensa la línia evolutiva de Ballester i és, alhora, un homenatge.

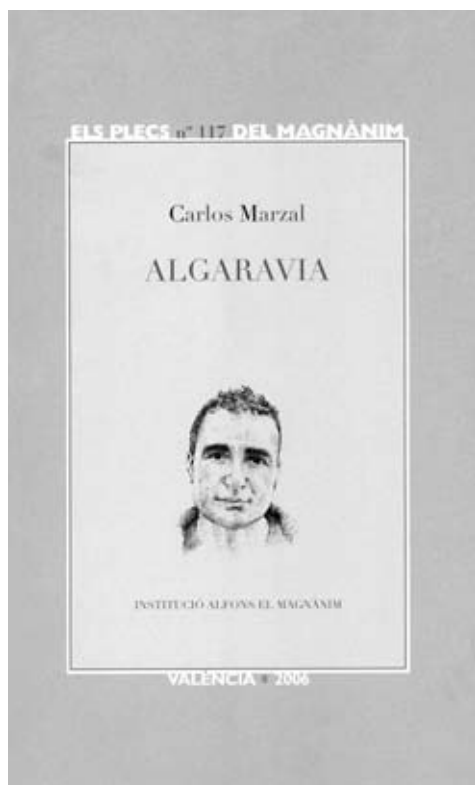
L'antologia s'acaba amb una desigual *Tria d'amigues i d'amics*, on diversos autors comenten de múltiples maneres un poema de Ballester que han triat. Té gràcia, però no veig que aporte gran cosa a l'antologia.

Així doncs, ens trobem davant d'un llibre que calia, perquè ens recupera i llig l'evolució de Ballester, i perquè ens fa rellegir les espurnes brillants d'un Poeta.

Josep Lluís Roig

Cavil·lacions

Nou lliurament de la poesia de Carlos Marzal en aquesta plaqueta que publica la Institució Alfons el Magnànim. Dins la col·lecció de plecs que dirigeix Ricardo Bellveser, ens arriben les paraules del poeta valencià que fins ara ens havia presentat la seua obra poètica exclusivament en castellà.

ALGARAVIA

CARLOS MARZAL

COL·LECCIÓ «ELS PLECS DEL MAGNÀNIM», 117

32 PÀGINES

INSTITUCIÓ ALFONS EL MAGNÀNIM, VALÈNCIA, 2006

Llegim en el diccionari que amb el nom *algaravia* es coneix «aquell dialecte de l'àrab que parlaven les minories musulmanes residents als estats cristians de la Península Ibèrica després de la conquesta cristiana». També hi ha alguna altra accepció del mot que el defineix com una certa abundància de crits i aldarull, llenguatge parlat només a mitges o malament, etc. Siga com siga, darrere d'aquest títol hi ha una vintena de poemes llargs que l'autor ha aplegat i ha lliurat als lectors i als amics. Carlos Marzal, poeta més que reconegut i guardonat amb premis literaris importants en llengua castellana com ara el premi de la Fundació Loewe de l'any 2004, realitza ara una provatura lírica en la llengua d'Ausiàs March.

Diàleg amb un mateix, reflexions en veu alta, recomanacions i cavil·lacions adreçades a un tu poètic que sembla buscar els secrets d'aquell perfum àcid que

deixa el pas del temps. Com en tota mostra de treball literari, la poesia –la poesia de Marzal– canonitza de nou els gran temes i els renova amb un to malenconiós que ja ha deixat de ser innocent, però que té una certa enyorança d'aquella *flor pretèrita* (llegiu *L'origen del món*). Assabentat d'aquesta mena de camí sense tornada, el poeta, neguitós i insatisfet, obri els ulls, fixa l'objectiu de la seua càmera i dispara contra tot el que l'envolta, la realitat més immediata, la quotidianitat que l'ha fet ser allò que ara és: un home del seu temps, amb tota la perplexitat i la inconseqüència que això comporta. Aquesta és la raó de l'escriptura, l'eco d'un passat, el retorn del foc primigeni.

El resultat és un treball poèticament correcte que destil·la la lucidesa i el rigor amb què hom ha batejat Marzal. Ara bé, des del punt de vista lingüístic, el lector i la lectora trobaran algunes incoherències que entrebanquen la lectura i l'assumpció d'aquests textos. El model de llengua que fa servir l'autor d'aquesta *Algaravia* esdevé una mica malaguanyat: usos incorrectes de relatiu, algun accent sobrer, vacil·lacions en l'ús de verbs incoatius, més d'un adverb i algun determinant mal situats, etc. Desconeixem l'origen d'aquest grapat de poemes que bé podria ser d'una pri-

mera factura en castellà i, per tant, traducció després al valencià. Si així fos, pot ser aquesta la raó per la qual s'hi ensuma una artificiositat en la sintaxi. O si, per contra, el llibre fou escrit directament en aquesta *algaravia*, efectivament s'hi entreveuen alguns crits que n'incomoden la lectura.

Per als qui llegim versos amb les ulleres de la presbícia lingüística, vull dir, els maniàtics de la correcció que filem prim davant un producte tan selecte com és un llibre de poemes, no podem estar-nos de reclamar un rigor extraordinari en aquest aspecte. Massa greuges comparatius i massa discriminació pateix la llengua cada dia que passa perquè (i no *per a què*) aquesta tendència a l'empobriment i a la descurança arribe a parcel·les tan sublimes del llenguatge com la de la poesia.

Begonya Mezquita

